

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัญหามลพิษทางอากาศที่เกิดจากยานพาหนะกับการบังคับใช้

กฎหมาย: ศึกษากรณีมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้เขียน : พ.ต.ท. วีระ จีระวิระ

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. ศาสตราจารย์ ดร.จิร โชค (บรรพต) วีระสัย ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์สุรพันธ์ ทับสุวรรณ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิมล พุพิพิธ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับสภาวะมลพิษทางอากาศที่เกิดจากยานพาหนะทางบกที่มีผลต่อสภาวะแวดล้อมกับการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดแนวทางในการวางแผนทางด้านสิ่งแวดล้อมและการยับยั้งปัญหาการจราจร รวมทั้งศึกษาถึงมาตรการต่าง ๆ ในการจัดการกับมลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งประเด็นการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาแนวทางการกำหนดมาตรการจัดการแก้ไขปรับปรุง และการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพ
2. ศึกษามาตรการด้านกฎหมายมาใช้ป้องกันและแก้ไขมลพิษทางอากาศ รวมทั้งวางมาตรการในการจัดการกับมลพิษทางอากาศที่เกิดจากการจราจรอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ศึกษาวิเคราะห์แนวปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการที่จะนำกฎหมายไปบังคับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ

โดยในการศึกษาวิจัย ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย เอกสารการวิเคราะห์ข้อมูลจากการออกแบบสอบถามของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหามลพิษทางอากาศ ซึ่งในที่นี้คือ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานของงานที่ 3 กองกำกับการ 5 กองบังคับการตำรวจจราจร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 74 คน ซึ่งจากการศึกษา พบว่า

1. กฎหมายที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศ กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีหลายฉบับ กระจายกระจัดกระจาย ขาดความเชื่อมโยง สัมพันธ์กัน และแต่ละฉบับได้กำหนดแนวทาง ขั้นตอนการปฏิบัติในการตรวจสอบ/ตรวจจับ และมีบทลงโทษที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความสับสนทั้งต่อผู้บังคับใช้กฎหมาย และประชาชนทั่วไป นอกจากนั้นแล้วยังมีความล่าช้าเพราะระบบการนำเสนอกฎหมาย มีความล่าช้าทำให้ไม่ทันต่อสถานการณ์ในการนำมาบังคับใช้ กฎหมายส่วนใหญ่มุ่งไปที่การแก้ไขมากกว่าการป้องกัน ซึ่งจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเพิ่มมาตรการลงโทษสำหรับรถที่ก่อให้เกิดมลพิษ โดยเจ้าหน้าที่ต้องเพิ่มการกวดขัน ตรวจจับให้บ่อยขึ้นและควรเพิ่มเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อหลีกเลี่ยงการหลบหนีของรถดังกล่าว รวมทั้งควรมีรางวัลในการนำจับเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน จากประเด็นข้างต้นจึงเห็นได้ว่ามาตรการทางกฎหมายที่นำมาใช้ในการป้องกัน แก้ไขมลพิษทางอากาศจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใดขึ้นอยู่กับ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ด้วย

2. เพื่อให้มาตรการทางกฎหมายด้านการป้องกันและแก้ไขมลพิษทางอากาศ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลควรศึกษาวิเคราะห์ถึงมาตรการทั่วไปประกอบด้วย เช่น การปรับปรุงคุณภาพน้ำมันดีเซล การบังคับใช้น้ำมัน 2T ที่มีคุณภาพสำหรับรถจักรยานยนต์ การประสานงานเกี่ยวกับงานก่อสร้างด้านสาธารณสุขปโภค และการลดฝุ่นจากกิจกรรมการบรรทุกและขนส่งวัสดุก่อสร้าง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการใช้รถที่มีมลพิษต่ำ เช่น รถที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ รถที่ขับเคลื่อนด้วยไฟฟ้า และส่งเสริมในเชิงพาณิชย์เพื่อให้มีการใช้อย่างทั่วถึง แต่ปัจจุบันรถเหล่านี้ยังมีราคาแพง ควรใช้มาตรการลดภาษีเพื่อให้มีราคาถูก ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีมาตรการจูงใจรถที่ขับเคลื่อนด้วยไฟฟ้า ควรปรับปรุงพระราช

บัญญัติรถยนต์ให้สามารถรับจดทะเบียนได้ นอกจากนั้นควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงอันตรายของมลพิษทางอากาศที่เกิดจากการใช้รถ และอุปกรณ์ที่ไม่ได้คุณภาพ และควรเพิ่มการตรวจสภาพรถให้มากกว่าปีละ 1 ครั้ง

3. องค์การของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีจำนวนมากกระจัดกระจายอยู่ตามกระทรวงต่าง ๆ ทำให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างแยกส่วนในแต่ละด้านตามบทบาท อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด โดยขาดการประสานเชื่อมโยงกัน นโยบายระดับกระทรวงกับระดับชาติไม่สอดคล้องกัน แต่อย่างไรก็ดียังมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกันภายใต้การดูแลของหลายหน่วยงาน ซึ่งอาจทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน ควรปรับปรุงมาตรการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบปฏิบัติงานภายใต้แผนงานกลาง และให้สอดคล้องกับแผนงานระดับชาติด้วย

ABSTRACT

TE 161736

Thesis Title : Law Enforcement on Air Pollution Caused by Vechicles:
Case Study of Air Pollution in Bangkok Metropolitan

Student's Name : Pol. Col. Veera Jiraveera

Degree Sought : Master of Arts

Major : Political Science

Academic Year : 2002

Advisory Committee :

1. Prof. Dr. Jirachoke (Banpoh) Virasai Chairperson
2. Assoc. Prof. Surapan Tabsuwan
3. Asst. Prof. Phimol Phupipitdn

The objectives this study Law Enforcement on Air Pollution Caused by Vechicles: Case Study of Air Pollution in Bangkok Metropolitan This research primary objective which are to study the relation between air pollution caused by vehicles and the law imposition. In order to contribute environmental planning. ceasing traffic congestion as well as study the measures in during with air pollution in Bangkok. The issues are as follow:

1. Study methods determining the measures of resolution and improvement, imposition of law in according with the environment that lead to bring out the efficient resolution of air pollution in Bangkok.

2. Study the legislative measure use for preventing and resolving air pollution including formatting the measures in obviously managing air pollution caused by the traffic.

3. Analyses the operation of the concern agencies involving in ultimately imposing the air pollution law.

The methodology of this research comprise of study information relating literature and questionnaire from 74 police officials who working in the air pollution field.

This research indicates that

1. There are many volumes of the environmental law relating to air pollution, however they are not correlated with one another. Furthermore each volume determine various of framework of action i.e. punishment and inspection, thus confusion occurred with the law imposer and people as well. In this connection, the law focus on resolving rather than preventing. By interviewing the police officials, the results indicate that they agree with increasing more punishments and measures to the car causing the air pollution. The police officials must frequently inspect vehicles in strict manner and also increase their work period to prevent avoidance of this vehicles.

In addition, the concern authorities should provide them the high level of motivation from all of work mentioned matter. It can be seen that the effectiveness of imposing the preventing air pollution law depends on the related officials.

2. In order to provide the efficiency and the effectiveness of the measures relating to air pollution preventive and resolved law, we should

analyses the general measurement such as improvement of diesel oil, oblige the motorcycle using 2T oil, co-ordinate with infrastructure construction, reduction of dust from the loading activities, commercially promote the usage of the low air polluted vehicles (natural gas usage car, electronic vehicle) At present: these vehicles is very highly expensive therefore it would be tax reduction measurement, it should amend the organic law for permitting the use of these vehicles. Besides, it would be very fruitfulness if the public relation about the danger of the air pollution caused by car, the unquality equipment and car inspection more than one time annually are proceeded throughoutly.

3. The stâte agencies involving the imposition of natural resources and environmental law are scattered among the various ministry, it brought about the fragmental administration follows its power and duty, In addition, non coordinated in operating, unrelated policy lead to non integrated administration. The operating system should be improved by create the apparently measurement for those agencies.